

Mem. FPM BAR-KNJIGA PROPISA-ETIČKI KODEKS

Broj: 392/1

B a r, 09.07.2019.

ETIČKI KODEKS FAKULTETA ZA POSLOVNI MENADŽMENT- BAR

B a r, jul 2019.g.

Na osnovu člana 9 stav 2 Zakona o akademskom integritetu („Sl. list CG“, br. 17/19) i člana 57 Statuta Fakulteta za poslovni menadžment u Baru (br. 720/1, od 01.12.2021.) Vijeće Fakulteta, na sjednici održanoj 09.jula 2019. godine, donijelo je

ETIČKI KODEKS FAKULTETA ZA POSLOVNI MENADŽMENT U BARU

I OSNOVNE ODREDBE

1. Ovim Etičkim kodeksom uređuju se moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti, u cilju očuvanja i unapređenja dostojanstva i ugleda Fakulteta za poslovni menadžment u Baru (u daljem tekstu: Fakultet), shodno njegovoj misiji, kao i u postupak za slučaj povrede tih načela.
2. Etički kodeks Fakulteta predstavlja zajednički sistem vrijednosti, dominantni model profesionalnog ponašanja akademskog i drugog osoblja.
3. Etički kodeks posebno promoviše načela naučne čestitosti.
4. Ovim Etičkim kodeksom ne ograničava se ljudska i akademska sloboda, već naglašava civilizovani odnos između svih pripadnika fakultetske zajednice i odgovorno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza u naučno-istraživačkom i nastavnom radu.
5. Prihvatajući etička načela, akademsko i drugo osoblje se obavezuje da će ih dosljedno poštovati uvijek i isključivo u interesu Fakulteta, svoga ugleda i dostojanstva, kao i studenata i svih ostalih lica sa kojima saraduju.
6. Pripadnici akademskog osoblja prihvataju da su njihove etičke osobine sastavni dio akademske profesije.
7. Fakultetska zajednica odražava kulturnu, društvenu, političku, filozofsku, vjersku i ekonomsku raznovrsnost, što je izuzetno blago koje treba u potpunosti uvažavati.
8. Fakultetska tradicija zasniva se na rezultatima koji su postignuti naučnom objektivnošću i moralnom vjerodostojnošću i doprinosi sveobuhvatnoj misiji u akademskoj zajednici i društvu u cjelini.
9. Svaki pripadnik akademskog i drugog osoblja će dobiti podršku Fakulteta ako se zbog poštovanja etičkih načela nađe u neprilici.

10. Etička načela nalažu odgovornost za javnu riječ i djelovanje, jer se samo tako može uspostaviti potrebni nivo povjerenja i tolerancije.

II MORALNA I PROFESIONALNA NAČELA

1. Profesionalna odgovornost

Član 1

1. Sloboda istraživanja i nastava primarne su vrijednosti fakultetskog života.
2. Akademsko osoblje je dužno da podstiče ostvarivanje izvrsnosti kao zajedničkog dobra fakultetske i društvene zajednice u cjelini.
3. Pripadnicima fakultetske zajednice jemče se jednaki uslovi ostvarivanja profesionalnih prava i obaveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.
4. Pripadnici fakultetske zajednice treba da budu vođeni principima slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom, te sticanja i prenošenja znanja.
5. Neprihvatljiva je bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba pozicije autoriteta i sl.) u cilju stvaranja povlašćene pozicije pojedinaca ili grupe na štetu profesionalnih kriterijuma.
6. Neprihvatljive su pojave i ponašanja u okviru fakultetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, nelojalnost, neodgovornost itd.
7. Pripadnici fakultetske zajednice imaju pravo i dužnost da ukažu na teže slučajeve naučnog nepoštenja svojih kolega.
8. Akademsko i drugo osoblje u svom radu, djelovanju i ponašanju dužno je držati se etičkih načela, načela naučne istine i kritičnosti i štititi ugled Fakulteta.
9. Akademsko osoblje se ponaša po načelima akademske slobode, etičke i intelektualne odgovornosti, njeguje vrijednosti raznovrsnog mišljenja, sistematske sumnje i lične inicijative.
10. Profesionalna sloboda, naučna radoznalost i istraživački duh ne mogu biti opravdanje za povredu osnovnih prava čovjeka i dostojanstva kolega ili drugih građana.
11. Profesionalnoj slobodi je imanentna dužnost akademskih građana da unapređuju sopstvena znanja i vlastite kompetencije, razvijaju i podstiču kritičku misao, uzdižu akademske slobode i slobodu duha, pravično koriste, šire i prenose znanja i u svakom drugom pogledu ispoljavaju intelektualno poštenje.

12. Istraživanje i nastavna djelatnost na Fakultetu moraju biti moralno i intelektualno nezavisni od svakog političkog autoriteta i ekonomske moći.
13. Akademsko osoblje ima posebnu dužnost da promoviše uslove slobodnog duha i da dalje širi javnosti pojam akademske slobode.
14. Akademsko osoblje dužno je čuvati slobodu naučno-istraživačkog i nastavnog rada i štiti čast svog poziva i ne smije zloupotrebjavati autoritet svoje profesije radi ostvarivanja ličnih interesa ili u političke svrhe.
15. Akademsko osoblje dužno je dostizati i unapređivati standarde kvaliteta, posebno u razvoju nastavnih programa, međuinstitucionalnoj saradnji, programima mobilnosti i integrisanih programa studija, obuke i istraživanja.
16. Akademsko osoblje dužno je da promoviše humanističke principe i ljudska prava, razvija intelektualne vještine, podržava razvoj tolerancije i otvorenosti i podstiče profesionalnu radoznalost. Javni interes ne smije biti ugrožen ili kompromitovan pojedinačnim ličnim interesom.
17. Kad pripadnik akademskog osoblja ocijeni da se od njega zahtijeva djelovanje koje je u suprotnosti sa njegovim etičkim načelima ili ličnim, naučnim i intelektualnim uvjerenjima ili savješću, dužan je da pokrene raspravu o toj temi.
18. Akademsko osoblje je slobodno da razvija originalni metod istraživanja i sopstveni stil predavanja.

2.Odgovornost prema studentima i odgovornost studenata

Član 2

1. Pravo je studenata da uživaju punu ljudsku i intelektualnu slobodu.
2. Najviša odgovornost akademskog osoblja je da doprinese intelektualnom razvoju studenata i usvajanju znanja.
3. Akademsko osoblje je dužno da postigne i prenese studentima najviši nivo naučnih saznanja.
4. Akademsko osoblje je dužno da poštuje obrazovne ciljeve, strategije i standarde univerzitetske zajednice u interesu razvoja studenata.
5. Akademsko i drugo osoblje je dužno da poštuje dostojanstvo studenata.
6. Studenti su dužni da poštuju dostojanstvo akademskog i drugog osoblja. Studenti su dužni odnositi se prema akademskom osoblju onako kako očekuje da se oni odnose prema njima, s poštovanjem i u skladu sa vrijednostima akademske zajednice.

Studenti su obavezni poštovati prava, obaveze i akademski integritet drugih studenata. Svako onemogućavanje nesmetanog učešća studenta u bilo kom obliku

nastavnog procesa je nedozvoljeno. Podsticanje ili pomaganje drugog/ih studenata u aktivnom ili pasivnom nepoštovanju odredbi ovog Etičkog kodeksa, kao i učešće u radnjama suprotnim Kodeksu je nedopušteno.

7. Dužnost je studenata da pošteno i etički ispunjavaju svoje obaveze, da vode računa o tome da im je prvenstveni cilj akademska izvrsnost, da se ponašaju civilizovano, s poštovanjem i bez predrasuda.

8. Zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.

9. Studenti ne mogu da trpe štetne posljedice zbog prijavljivanja slučaja diskriminacije, davanja iskaza pred nadležnim organom ili tijelom Univerziteta ili nuđenja dokaza u kojima se ispituje slučaj diskriminacije.

10. Pristanak studenata na diskriminaciju ne oslobađa odgovornosti pripadnika akademskog i drugog osoblja koji vrši diskriminaciju, daje instrukciju ili podstiče na vršenje diskriminacije.

11. Akademske osoblje dužno je da se dosljedno suprostavlja svim intervencijama u vezi sa ispitima. Isključivi kriterijumi za ocjenjivanje studenata su: znanje, razumijevanje i uloženi trud.

12. Akademske osoblje je dužno da obezbijedi objektivan, pouzdan i ujednačen sistem provjere rada i ocjenjivanja studenata.

13. Zabranjen je svaki oblik prepisivanja i korišćenja nedopuštenih pomagala na ispitima, kao i drugih vidova obmanjivanja i prevare od strane studenata.

14. Akademske osoblje ne smije omogućavati i tolerisati prepisivanje, niti koristiti druge oblike obmanjivanja i prevare studenata kod provjere znanja.

15. Akademske osoblje ne smije uslovljavati ispunjenje nastavnih obaveza studenata i polaganje ispita kupovinom određene literature ili drugih nastavnih pomagala, seksualnim ponudama i ucjenama, kao i materijalnim i drugim iznudama.

16. Pripadnici akademskog i drugog osoblja poštuju kao povjerljive informacije koje su kao takve dobili od studenata.

17. Akademske osoblje ne smije posredno ili neposredno iskorišćavati, zloupotrebljavati, ucjenjivati i diskriminirati studente, niti se prema njima ponašati na nedoličan ili drugi način koji vrijeđa njihovo dostojanstvo.

18. Pripadnik akademskog osoblja ne smije sprječavati studente da preduzimaju nezavisno istraživanje u traganju za znanjem, niti sprječavati pristup različitim gledištima.

19. Pripadnici akademskog osoblja dužni su da ulože razuman trud da zaštite studente od okolnosti koje su štetne po njihovo učenje, zdravlje ili bezbjednost.

20. Kao pripadnici fakultetske zajednice studenti su dužni da poštuju dobre akademske običaje, naročito u pogledu ponašanja i oblačenja.

21. Zabranjena je upotreba duvanskih proizvoda u prostoru Fakulteta, kao i prodaja i konzumiranje alkoholnih i drugih opojnih sredstava (zatvoreni prostor i otvoreni ograđeni prostor).

22. Nedopušteno je nedolično ponašanje u fakultetskom prostoru i narušavanje izgleda prostora.

3.Odgovornost prema zaposlenima

Član 3

1. Pripadnici akademskog osoblja njeguju kolegijalne odnose zasnovane na međusobnom uvažavanju, kulturi komunikacije, poštovanju ljudskog dostojanstva i razumijevanju, vodeći računa o zajedničkim akademskim vrijednostima.

2. U naučnim radovima, javnom djelovanju i u međusobnim odnosima akademsko osoblje je dužno njegovati kulturu argumentovanog dijaloga.

3. Nedopušten je laudativni pristup radovima drugih, ili uzdržavanje od kritike zbog ličnih interesa, ili ignorisanje tuđih radova zbog profesionalne ili lične netrpeljivosti.

4. Mentorski odnos mora počivati na međusobnom uvažavanju i poštovanju prava intelektualne svojine i drugih prava ostvarenih tokom naučnog rada u okviru tog odnosa, bez iskorišćavanja nadređenosti mentorskog položaja.

5. Akademsko osoblje dužno je poštovati lično i profesionalno dostojanstvo svih zaposlenih na Fakultetu.

6. Akademsko osoblje dužno je da poštuje i brani stvaralačku slobodu saradnika.

7. Moralna je dužnost svakog pripadnika akademske osoblja da ukaže na neetičko ponašanje svog kolege, odnosno na kršenje odredaba ovog Etičkog kodeksa.

8. Neprihvatljivo je, kao uslov za napredovanje, potpisivanje referata za izbor u zvanje mimo utvrđenih kriterijuma zbog nezamjeranja, prijateljstva, protivusluge, sticanja materijalne ili neke druge koristi.

9. Zabranjeno je svako aktivno ili pasivno ponašanje na radu ili u vezi sa radom prema

zaposlenom ili grupi zaposlenih, koje se ponavlja, a koje ima za cilj ili predstavlja

povredu dostojanstva, ugleda, ličnog i profesionalnog integriteta zaposlenog i koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, pogoršava uslove rada ili dovodi do toga da se zaposleni izoluje ili navede da na sopstvenu inicijativu otkáže ugovor o radu ili drugi ugovor, kao i podsticanje ili navođenje drugih na takva ponašanja (zabrana mobinga).

4.Odgovornost prema instituciji

Član 4

1. Akademsko osoblje dužno je u javnim nastupima i djelovanju promovisati humanističke vrijednosti, ugled struke i akademske zajednice i čuvati lično i profesionalno dostojanstvo kolega.
2. Akademsko osoblje čuva integritet i dostojanstvo akademske institucije i radi po svom najboljem znanju, savjesno, pošteno, kulturno i posvećeno.
3. Iako poštuju pravila institucije, to ne ograničava akademsku slobodu osoblja da kritikuje i mijenja pravila.
4. U slučaju angažmana van akademske institucije, karakter i obim obaveza pripadnika akademskog osoblja mora biti usklađen sa radom i interesima institucije.
5. Akademsko osoblje dužno je da u slučaju angažovanja izvan Fakulteta svoj rad ostvaruje u skladu sa propisima i odlukama o sukobu interesa i uskladi ga sa interesima matične, fakultetske zajednice.
6. Protekcionizam, lobiranje, ucjene i pritisci, mito i korupcija i drugi oblici nečasnog uticanja na kršenje stručnih kriterijuma i standarda u obavljanju akademskih poslova predstavljaju najgrublju povredu pravila akademskog ponašanja.
7. Pripadnici akademske zajednice ne smiju tražiti darove, podsticati darivanje niti primati darove, bilo za sebe ili za drugo lice, za koje postoji opravdana pretpostavka da će posredno ili neposredno uticati na njihovu objektivnost i ispunjavanje profesionalnih obaveza.
8. Nedopušteno je koristiti se imenom i znakom Univerziteta za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvarao utisak Fakultetskog autoriteta.
9. Neprihvatljiv je nesavjestan odnos prema imovini Fakulteta.
10. U nastavnom radu nedopušteno je promovisati stranačke stavove.

5.Društvena misija

Član 5

1. Pripadnici fakultetske zajednice u svom radu i djelovanju treba da brinu o dobru i interesima Fakulteta i države Crne Gore u duhu akademske slobode – njegovanja

argumentovane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za najboljim rješenjima.

2. Fakultet promoviše akademske slobode, akademske standarde, dobre akademske običaje i pravila dobre akademske prakse za naučni rad.

3. Temeljne vrijednosti za koje se Fakultet zalaže su: poštenje, akademska sloboda i odgovornost, izvrsnost, međusobno uvažavanje i ljudsko dostojanstvo, odgovornost ustanove i fakultetskih jedinica.

4. Akademsko osoblje dužno je da svojim autoritetom zastupa pozitivne akademske vrijednosti i da ih prenosi na širu društvenu zajednicu.

5. Vannastavne aktivnosti akademskog osoblja ne smiju ugrožavati kvalitet nastavnog i naučnog rada.

6. Akademsko osoblje ne smije podsticati, prihvatati ili obavljati poslove protivno ugledu struke i akademske zajednice.

7. Pripadnici fakultetske zajednice imaju pravo i dužnost da neprekidno usavršavaju i unapređuju kvalitet sopstvenog znanja i stručnosti.

8. Fakultet podstiče i promoviše javnost u propisima i djelovanju kao temeljnu vrijednost.

9. Kada istupaju kao privatna lica, pripadnici akademskog osoblja dužni su da onemogućće stvaranje utiska da to čine u ime svojih kolega ili akademske institucije.

10. Pripadnici akademskog osoblja ne smeju zloupotrebljavati akademski autoritet radi ostvarivanja ličnih, porodičnih i političkih interesa.

11. Od svih pripadnika univerzitetske zajednice zahtijeva se da poštuju važeće ekološke zakone i propise.

6.Odgovornost zbog povrede intelektualne svojine i akademske prevare

Član 6

1. Fakultet podstiče naučno i umjetničko stvaralaštvo svojih pripadnika kao temeljne vrijednosti ustavnog poretka Crne Gore.

2. Fakultet je posvećen ostvarivanju moralne i druge zaštite intelektualne svojine.

3. Pripadnici fakultetske zajednice dužni su da poštuju moralna prava, imovinska prava i druga prava titulara intelektualne svojine.

4. Univerzitet pruža moralnu podršku i zaštitu inovativnom radu i tvorcima progresivnih savremenih duhovnih tvorevina.

5. Pripadnici fakultetske zajednice moraju jamčiti za izvornost (originalnost) svojih objavljenih naučnih radova i umjetničkih djela, kao i za tačnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.
6. Akademsko osoblje dužno je da poštuje integritet autora i drugog tvorca duhovne tvorevine i njenu nepovredivost.
7. Dozvoljeno je doslovno navođenje tuđeg autorskog djela (citata) koje je na zakonit način postalo pristupačno javnosti, radi naučnog istraživanja, nastave, kritike, polemike, recenzije, osvrta u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići, u skladu sa dobrim običajima, na način da se mora označiti izvor i ime autora.
8. Dozvoljeno je javno izvođenje ili scensko prikazivanje autorskih djela u obliku neposrednog proučavanja u nastavi ili u produkcijama koje su vezane za nastavu, u obimu opravdanom obrazovnom svrhom koja se želi postići, ako se autorsko djelo ne koristi radi ostvarivanja neposredne ili posredne imovinske ili komercijalne koristi za ustanovu, organizatora ili treće lice, ako izvođači ne primaju naknadu za izvođenje autorskih djela i ako ne naplaćuju ulaznice.
9. Za potrebe studenata sa invaliditetom dozvoljeno je korišćenje autorskih djela na način koji je u direktnoj vezi sa invalidnošću tih lica i koje je nekomercijalne prirode, u obimu potrebnom za odnosnu invalidnost.
10. Neprihvatljiva je svaka zloupotreba prava intelektualne svojine.
11. Pripadnici fakultetske zajednice ne smiju deformisati ili sličnim radnjama izmijeniti tuđa autorska djela i druge duhovne tvorevine, niti ih koristiti na način koji ugrožava čast i ugled tvorca tih duhovnih tvorevina.
12. Plagiranje, izmišljanje rezultata i krivotvorenje rezultata smatraju se najtežim oblicima naučnog i akademskog nepoštenja.
13. Zabranjeno je preuzimanje tuđeg autorskog djela ili dijela tog autorskog djela, tuđih bitnih naučnih saznanja ili njihovih djelova, hipoteza, teorija, metoda, podataka do kojih se došlo naučnim istraživanjem bez označavanja autora (plagiranje).
14. Zabranjeno je izmišljanje podataka i rezultata naučnog istraživanja i njihovo objavljivanje (fabrikovanje u naučnom istraživanju).
15. Zabranjeno je mijenjanje i prepravljivanje podataka i rezultata naučnog istraživanja i njihovo publikovanje (falsifikovanje u naučnom istraživanju).
16. Zabranjeni su kupovina tuđih radova i pisanje radova u ime drugog i za njegov račun u cjelosti ili samo u dijelu (poklonjeno i kupljeno autorstvo).
17. Zabranjeno je prepisivanje ili parafraziranje teksta uz navođenje autora, ali u drugom kontekstu (citanje izvan konteksta).

7.Primjena

Član 7

1. Na akademske odnose i ponašanje akademskog i drugog osoblja koja nijesu opisana ovim Etičkim kodeksom mogu se primjenjivati nepisana pravila i načela akademskih institucija, kao i univerzalni standardi profesionalnog akademskog ponašanja.
2. Ovaj Etički kodeks mora biti tumačen i primijenjen tako da se na najefikasniji način ostvare ciljevi i potvrde vrijednosti koje su iskazane u osnovnim odredbama.
3. Svi izrazi korišćeni u ovom Etičkom kodeksu koji se odnose na fizička lica a dati su u muškom rodu, tumače se na način da obuhvataju i osobe ženskog roda (pripadnik/pripadnica, član/članica, student/studentkinja, nastavnik/nastavnica, itd.).
5. Etički odbor će utvrđivati odgovornost i izricati mjere za povredu etičkih načela.
6. Postupci propisani ovim Etičkim kodeksom nijesu alternativa za građanske, krivične, upravne i disciplinske postupke uređene zakonom i drugim opštim aktima.
7. Etički odbor je u obavljanju funkcije nezavisan i postupa na osnovu ovog Etičkog kodeksa.

III POSTUPAK ZBOG POVREDE MORALNIH I PROFESIONALNIH NAČELA

1.Etički odbor Fakulteta

Član 8

O kršenju akademskog integriteta odlučuje Etički odbor Fakulteta za poslovni menadžment Bar (u daljem tekstu: Etički odbor).

2.Nadležnost Etičkog odbora

Član 9

Etički odbor utvrđuje odgovornost lica protiv koga je pokrenut postupak i izriče mjere za povredu moralnih i profesionalnih načela utvrđenih Etičkim kodeksom.

3.Nezavisnost Etičkog odbora

Član 10

Etički odbor u obavljanju funkcije je nezavisan u radu i odlučuje na osnovu zakona i ovog Etičkog kodeksa.

4.Sastav, trajanje mandata i obaveza izvještavanja o radu

Član 11

Etički odbor čini sedam članova, od kojih pet iz reda akademskog osoblja, sekretar Fakulteta i jedan član iz reda studenata.

Sve članove Etičkog odbora bira Vijeće Fakulteta, na prijedlog dekana, osim studenta, koga bira Studentski parlament.

Etički odbor se bira na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog biranja, osim predstavnika studenata koji se bira na period od jedne do tri godine.

Etički odbor podnosi Vijeću Fakulteta godišnje izvještaje o radu.

5.Mjere za povredu Etičkog kodeksa

Član 12

Za povredu Etičkog kodeksa Etički odbor može izreći sljedeće mjere:

- opomenu;
- javnu opomenu sa objavljivanjem na sjednici Vijeća Fakulteta;
- javnu osudu, sa objavljivanjem na sjednici Vijeća Fakulteta;
- javnu osudu, sa objavljivanjem u Biltenu Fakulteta ili na drugi pogodan način.

Za povrede Etičkog kodeksa koje se odnose na plagiranje, falsifikovanje, fabrikovanje, pozajmljeno autorstvo i citiranje izvan konteksta, Etički odbor izriče mjere u skladu sa zakonom.

6.Ujednačavanje prakse

Član 13

Etički odbor ujednačava praksu zauzimanjem načelnih stavova.

7.Javnost

Član 14

Rad Etičkog odbora je javan, osim ako Etički odbor odluči da postoje razlozi za isključenje javnosti.

8.Predsjednik i zamjenik predsjednika Etičkog odbora

Član 15

Etički odbor ima predsjednika i zamjenika predsjednika.

Predsjednika i zamjenika predsjednika bira Vijeće Fakulteta, iz reda članova Etičkog odbora, koji su pripadnici akademskog osoblja.

9.Nadležnost predsjednika Etičkog odbora

Član 16

Predsjednik Etičkog odbora saziva sjednicu Etičkog odbora, predsjedava sjednicom i obavlja druge poslove utvrđene ovim Etičkim kodeksom.

Predsjednik Etičkog odbora za svaki predmet koji se ne odnosi na plagiranje, fabrikovanje, falsifikovanje, poklonjeno autorstvo i citiranje izvan konteksta u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga za utvrđivanje kršenja akademskog integriteta određuje sastav tročlanog vijeća iz reda članova Etičkog odbora, koje sprovodi postupak po prijedlogu.

Vijeće iz stava 2 ovog člana čine predsjednik i dva člana iz sastava Etičkog odbora.

Zamjenik predsjednika Etičkog odbora ima prava i obaveze predsjednika Etičkog odbora u njegovom odsustvu i pomaže mu u radu Etičkog odbora.

10.Način donošenja odluka

Član 17

Etički odbor, odnosno vijeće, donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova Etičkog odbora, odnosno vijeća.

11.Sekretar Etičkog odbora

Član 18

Etički odbor ima sekretara.

Poslove sekretara, po odluci dekana, obavlja lice iz reda zaposlenih u stručnoj službi Fakulteta.

Sekretar Etičkog odbora može biti i sekretar Fakulteta kao član Etičkog odbora.

Sekretar obavlja stručno-administrativne poslove za potrebe Etičkog odbora, vodi evidenciju o izrečenim mjerama, daje potrebna obavještenja strankama i obavlja druge poslove po nalogu predsjednika Etičkog odbora.

12.Pokretanje postupka

Član 19

Postupak pred Etičkim odborom pokreće se prijedlogom za kršenje akademskog integriteta (u daljem tekstu: prijedlog).

Prijedlog može podnijeti svako fizičko ili pravno lice (u daljem tekstu: predlagač).

Prijedlog se može podnijeti protiv pripadnika akademskog i drugog osoblja i studenta Fakulteta, odnosno protiv lica koje je steklo kvalifikaciju na Fakultetu ili rad objavilo u izdanju Fakulteta, u slučaju da se radi o prijedlogu koji se odnosi na plagijarizam, fabrikovanje, falsifikovanje, pozajmljeno autorstvo ili citiranje izvan konteksta.

13.Sadržaj prijedloga

Član 20

Prijedlog treba da sadrži: naziv Etičkog odbora, ime, prezime i adresu lica protiv koga se pokreće postupak, vrijeme, mjesto i način povrede Etičkog kodeksa, činjenice kojima predlagač potkrepljuje svoje navode, ime i prezime, adresu i potpis predlagača.

Ukoliko se prijedlog odnosi na plagijarizam, fabrikovanje, falsifikovanje, pozajmljeno autorstvo ili citiranje izvan konteksta, podaci o predlagaču su povjerljivi ukoliko predlagač to zatraži. Nepotpisani prijedlog ne uzima se u razmatranje.

IV PRVOSTEPENI POSTUPAK

1.Postupak u slučajevima koji se ne odnose na plagijarizam, falsifikovanje, fabrikovanje, pozajmljeno autorstvo i citiranje izvan konteksta

Član 21

Ako je prijedlog nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, predsjednik prvostepenog vijeća će predlagača poučiti i pomoći mu da prijedlog ispravi, odnosno dopuni, i u tu svrhu može ga pozvati ili mu poslati obavještenje u kojem će odrediti rok za ispravku, odnosno dopunu prijedloga.

Predlagač je dužan da iznese tačno, istinito i određeno činjenično stanje na kojem temelji svoj prijedlog, da za svoje navode predloži dokaze i po mogućnosti ih podnese, osim ako se radi o zakonskim pretpostavkama i opštepoznatim činjenicama ili se o podacima koji predstavljaju dokaze vode službene evidencije.

Ako predlagač ne postupi na način iz stava 2 ovog člana predsjednik vijeća će odrediti rok da to primjereno učini.

Ako predlagač, na čiji zahtjev je pokrenut postupak, u roku iz stava 3 ovog člana ne predloži, odnosno ne podnese dokaze u skladu sa stavom 2 ovog člana, predsjednik vijeća će taj zahtjev odbaciti rješenjem.

Ne smatra se neurednim prijedlog ako njegov nedostatak ne predstavlja smetnju za dalje postupanje radi ostvarenja cilja određenog prijedlogom.

Ukoliko vijeće ustanovi da nema osnova za primjenu elemenata Etičkog kodeksa, prijedlog se odbija i o tome se obavještavaju predlagač i lice protiv koga je pokrenut postupak.

Prijedlog po kome nije moguće postupati zbog nenadležnosti odbacuje se rješenjem.

2.Dostavljanje prijedloga

Član 22

Vijeće Etičkog odbora dostavlja licu protiv koga je pokrenut postupak prijedlog i ostavlja mu rok za odgovor, koji ne može biti kraći od pet niti duži od osam dana.

Po isteku ovog roka zakazuje se rasprava na koju se pozivaju predlagač, lice protiv koga je pokrenut postupak, svjedoci i druga zainteresovana lica.

3.Usmena rasprava

Član 23

Usmenu raspravu otvara predsjedavajući i utvrđuje da li su pozvana sva lica i da li su pristupili raspravi.

Rasprava se može održati i u odsustvu lica protiv koga je pokrenut postupak, ako mu je prijedlog dostavljen i ako je uredno pozvan.

Odsustvo predlagača nije smetnja za održavanje rasprave, ako je uredno pozvan. O usmenoj raspravi se vodi zapisnik.

4.Tok rasprave

Član 24

Rasprava započinje navodima predlagača i lica protiv koga je pokrenut postupak, nakon čega se pristupa utvrđivanju relevantnih činjenica i procjeni da li je počinjeno kršenje načela akademskog integriteta utvrđenih ovim Etičkim kodeksom, odnosno procjeni težine kršenja akademskog integriteta i izriče odgovarajuću mjeru, u skladu sa ovim Etičkim kodeksom.

Predlagaču i licu protiv kojeg je pokrenut postupak mora se omogućiti da se izjasne o svakom navodu druge strane.

5.Predsjedavajući vijeća

Član 25

Raspravom rukovodi predsjedavajući vijeća.

Predsjedavajući vijeća stara se da se iznesu sve činjenice i razjasne sve okolnosti važne za odluku.

Predsjedavajući vijeća daje i oduzima riječ, postavlja pitanja, traži objašnjenja i saopštava odluke. Poslije predsjedavajućeg vijeća, pitanja postavljaju i članovi vijeća, ako žele.

6.Zaključenje rasprave

Član 26

Nakon završetka dokaznog postupka, predsjedavajući vijeća poziva predlagачa i lice protiv koga je pokrenut postupak da daju završnu riječ, a potom objavljuje da je rasprava zaključena.

7.Odluke vijeća

Član 27

Po zaključenju rasprave, vijeće, u roku koji po pravilu nije duži od 30 dana, donosi odluku i dostavlja je strankama u postupku, odnosno njihovim punomoćnicima.

Ako vijeće nađe da lice protiv koga je pokrenut postupak nije počinilo kršenje načela akademskog integriteta utvrđenih ovim Etičkim kodeksom, prijedlog se odbija rješenjem.

Ako vijeće nađe da je lice protiv koga je pokrenut postupak počinilo kršenje načela akademskog integriteta utvrđenih ovim Etičkim kodeksom utvrdiće njegovu odgovornost i donijeti rješenje kojim će izreći jednu od mjera utvrđenih ovim Etičkim kodeksom.

8.Postupak u slučajevima koji se odnose na plagijarizam, falsifikovanje, fabrikovanje, pozajmljeno autorstvo i citiranje izvan konteksta

Član 28

Prijedlog sa obrazloženjem podnosi se Etičkom odboru ukoliko je rad odbranjen, kvalifikacija stečena, odnosno počinjen drugi oblik kršenja akademskog integriteta na Fakultetu.

Etički odbor obrazuje komisiju od tri člana iz iste ili srodne naučne oblasti, u zavisnosti od sadržaja prijedloga iz stava 1 ovog člana.

Komisija iz stava 2 ovog člana sačinjava izvještaj sa prijedlogom koji Etički odbor dostavlja na izjašnjavanje licu protiv koga je pokrenut postupak.

Rok za izjašnjavanje lica protiv koga je pokrenut postupak na izvještaj sa prijedlogom je 30 dana.

Ako se lice ne izjasni u roku iz stava 4 ovog člana, Etički odbor donosi odluku.

Etički odbor je dužan da na osnovu izvještaja sa prijedlogom komisije iz stava 3 ovog člana donese rješenje u roku od šest mjeseci od dana podnošenja prijedloga za kršenje akademskog integriteta.

9. Prigovor

Član 29

Protiv rješenja Etičkog odbora može se podnijeti prigovor Vijeću Fakulteta u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Prigovor se predaje Etičkom odboru.

Etički odbor dostavlja prigovor drugom učesniku u postupku i ostavlja mu rok za odgovor, koji ne može biti kraći od pet niti duži od osam dana.

Rješenje, prigovor, odgovor drugog učesnika, i spise predmeta Etički odbor dostavlja Vijeću Fakulteta kao drugostepenom organu.

Vijeće Fakulteta je dužno da po prigovoru na rješenje Etičkog odbora odluči u roku od 60 dana od dana dostavljanja prigovora. Odluka Vijeća Fakulteta je konačna.

Protiv odluke (rješenje) Vijeća Fakulteta može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

10. Postupak po prigovoru

Član 30 Neblagovremen ili

nedozvoljen prigovor odbacuje se. Neosnovan prigovor odbija se.

Osnovan prigovor usvaja se.

Ako Vijeće Fakulteta usvoji prigovor, poništiće rješenjem prvostepeno rješenje i predmet vratiti prvostepenom organu na ponovni postupak.

Ako Vijeće Fakulteta nađe da u prvostepenom postupku činjenice nijesu u potpunosti utvrđene ili da su pogrešno utvrđene, odnosno da podnosiocu prigovora nije data mogućnost da se izjasni o rezultatima ispitnog postupka, može sam dopuniti postupak i otkloniti nedostatke.

Ako Vijeće Fakulteta nađe da se na osnovu utvrđenih činjenica upravna stvar mora riješiti drukčije nego što je riješena prvostepenim rješenjem, drugostepenim rješenjem će poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti upravnu stvar.

Kad Vijeće Fakulteta poništi prvostepeno rješenje, dužan je da ukaže Etičkom odboru u kom pogledu treba dopuniti postupak, a Etički odbor je dužan u svemu da postupi po drugostepenom rješenju i da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema predmeta, donese novo rješenje.

Protiv rješenja Vijeća Fakulteta može se pokrenuti upravni spor.

11.Primjena pravila upravnog postupka

Član 31

Na pitanja koja nijesu uređena ovim Etičkim kodeksom shodno se primjenjuju pravila upravnog postupka.

12.Inicijativa organu

Član 32

Ako Etički odbor nađe da postoje uslovi za neku drugu odgovornost, uputiće inicijativu odgovarajućem organu.

13.Troškovi postupka

Član 33

Postupak pred Etičkim odborom je besplatan, a svaka strana snosi svoje troškove.

14.Evidencija izrečenih mjera

Član 34

O izrečenim mjerama Etički odbor vodi evidenciju.

U evidenciju se unosi ime lica za koje je donijeto rješenje o izricanju mjere i naziv ustanove/organizacije jedinice u kojoj je zaposleno, odnosno na kojoj studira, vrsta povrede Etičkog kodeksa (označenje povrijeđenog moralnog i/ili profesionalnog načela), izrečena mjera, odnosno ishod postupka, broj i datum donošenja rješenja, i napomena.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1.Započeti postupci

Član 35

Postupak utvrđivanja kršenja akademskog integriteta koji je započet do dana stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa završiće se po propisima po kojima je započet.

Ako je prije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa donesena prvostepena odluka kojom je prvostepeni postupak okončan, drugostepeni postupak nastaviće se po ovom Etičkom kodeksu.

Ako poslije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa bude ukinuta prvostepena odluka iz stava 1 ovog člana, dalji postupak sprovede se po ovom Etičkom kodeksu.

2.Etička povelja

Član 36

Vijeće Fakulteta će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa, donijeti Etičku povelju.

3.Prestanak važenja ranijih akata

Član 37

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje da važi Etički kodeks br. 4/2-7, od 30.juna 2005.godine

4.Stupanje na snagu

Član 38

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj tabli Fakulteta.

Broj: 392/1A

Bar, 09.07.2019. godine

VIJEĆE FAKULTETA,

Predsjednik

Prof. dr Milenko Radoman